

K(III) - Sanskrit - H - 7 (Course 1)

2018

SANSKRIT - HONOURS

SEVENTH PAPER

Course - 1

Full Marks : 50

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates are required to give their answers
in their own words as far as practicable.*

Unit - I

(Marks : 40)

1. अधोलिखितेषु एकतरस्य उत्तरं देयम्। 10
(a) अधिकरणकारकविधायकं पाणिनिसूत्रमुल्लिख्य दीक्षितवचनानुसारेण सोदाहरणं व्याख्येयम्। अधिकरणे सप्तमीभिन्नानां विभक्तीनां प्रयोगः सूत्राण्युल्लिख्य सोदाहरणं लिख्यताम्। 4+6=10
(b) किं नाम कर्मप्रवचनीयम्? तत्स्वरूपं सोदाहरणं विविच्य तद्योगे द्वितीयाविभक्तिप्रयोगस्य सूत्रमेकं पञ्चमीविभक्तिप्रयोगस्य सूत्रमेकं षष्ठीविभक्तिप्रयोगस्य सूत्रमेकं च सोदाहरणं लेखनीयम्। 4+2+2+2=10
2. देवभाषया यथेच्छं सूत्रत्रयं दीक्षितवचनानुसारेण सोदाहरणं व्याख्येयम्। 5×3=15
(a) विभाषा गुणेऽस्त्रियाम्।

P.T.O.

(2)

- (b) साधकतमं करणम्।
(c) क्रियया यमभिप्रैति सोऽपि सम्प्रदानम्।
(d) उभयप्राप्तौ कर्मणि।
(e) अकथितञ्च।
(f) पञ्चमी विभक्ते।
3. अधोनिर्दिष्टयोः यथेच्छमेकस्य आशयः विशदीकरणीयः। 6
(a) नियतोपस्थितिकः प्रातिपदिकार्थः।
(b) विनापि तद्योगे तृतीया 'बृद्धो यूना' इत्यादिनिर्देशात्।
4. अधोलिखितेषु वाक्येषु अधोरेखाङ्कितानां पदानां त्रितयस्य कारकविभक्तिप्रयोगः सकारणं ससूत्रं च निर्णयः। 3×3=9
(a) सीम्नि पुष्कलको हतः।
(b) उपर्युपरि बुद्धीनां चरन्तीश्वरबुद्धयः।
(c) दक्षिणेन बृक्षवाटिकामालाप इव श्रूयते।
(d) पापे अभिनिवेशः।
(e) नृसिंहाय नमस्कुर्मः।
(f) पादपात् प्रेक्षते वानरः।

Unit - II

(Marks : 10)

5. Answer any one of the following questions : 6
(a) Write a note on cerebralisation in Sanskrit.

(3)

(b) Define and illustrate Anaptyxis and Metathesis.
Show the difference between them citing
examples. $2+2+2=6$

6. Write short notes on *any two* of the following :

$2 \times 2 = 4$

(a) Apocope

(b) Aphaeresis

(c) Epenthesis

(d) Assimilation.